Бугунги янгиликлар

КВАРТАЛЛАР ТЎЛИШМОҚДА

Муаззам шаҳримизнинг кварталлари кун сайин тўлишиб бормоқда. Қўлигул бинокорлар қатор-қатор уйларни қўлдан чиқармоқдалар.

«Главмосстрой» бошқармасига қарашли 179-бошқарманинг устакорлари бугун Ц-2 кварталида баракали меҳнат қилишди. Бир йўла учта уй ўз эгаларини кутмоқда. Бу уйларга 120 хонадон жойлашади.

Бугун янги уй-жойларни фойдаланишга қабул қилувчи давлат комиссиясида бундай дейишди:

—Москвалик қурувчиларнинг меҳнати диққатга сазовор бўляпти. Москванинг 78-бошқармаси Чилонзорнинг Б-15 кварталида 80 квартирали уйни тайёр қилди. Бундан ташқари К-26 кварталида 280 ўринли болалар боғчасини тайёр қилишди.

180-бошқарма эса Б-15 кварталида 100 квартирали уйни қўлдан чиқарди.

Навоий шаҳри бинокорлари ҳисобига яна бир 80 квартирали уй ёзилди. Бу Қорақамиш массивида қад кўтарди.

Шундай қилиб, 1968 йилда янги уйларга оналар кўчиб кириш бошланди.

ЗАМОНАВИЙ ПОЛИКЛИНИКАЛАР

«Янгиобод» массиви обод бўлиб боряпти. Массив аҳолисига маданий-маиший хизмат кўрсатиш ишларига алоқида эътибор берилмоқда.

Бугун бу ерда енгил материаллардан қурилган поликлиника биноси тайёр бўлди. Уни 5-трестнинг 46-бошқармаси қурувчилари бунёд қилишди. Поликлиника медицина асбоб-ускуналари билан жиҳозланаётир. 70 га яқин медицина ходими аҳоли хизматида бўлади.

— Поликлиника бир ҳафтадан кейин аҳолига хизмат кўрсата бошлайди,—дейди Куйбишев район соғлиқни сақлаш бўлимининг бошлиғи Тамара Темурбулатова. — Бу поликлиника биноси вақтинчалик. Чунки, биринчи навбатда аҳоли талабини қондириш керак. Ҳозир массивда уч қаватли замонавий поликлиника қурилмоқда. Бинокорлар иккинчи қаватда ишлашмоқда. Янги бинода 200 дан ортиқ медицина ходими ишлайди.

Бундан ташқари Високовольт кўчасида ҳам уч қаватли бино тайёр бўлмоқда. Янги поликлиникада физиотерапевтик бўлимлар, турли кабинетлар ишлайди.

Район шифохоналари ва поликлиникалари совет ва чет эл медицинасининг янги аппаратлари билан жиҳозланаётир. Ўтган йили ГДР ва Чехословакиядан медицина жиҳозлари олинди. Бу йил ҳам кўпгина мамлакатлардан аппаратлар олиш кутилмоқда.

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

3-йил чиқиши
10 ЯНВАРЬ 1968 й.
ЧОРШАНБА
№ 7 (466)
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

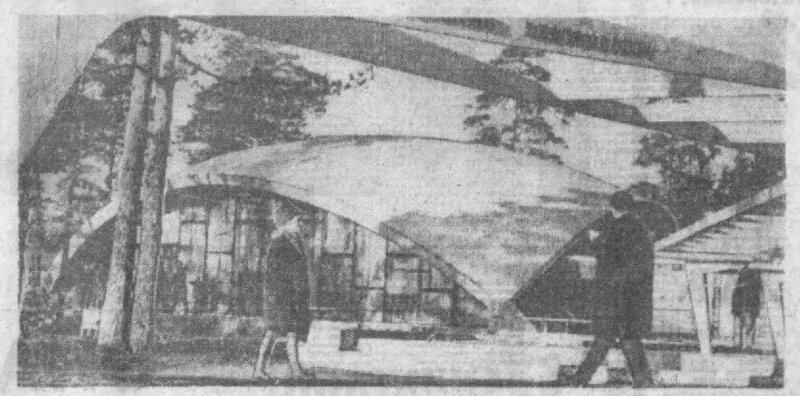

ЛАТВИЯ ССР. Псков катта қатнов йўлининг 38-километрида йўл ёқасида «Қўзиқорин» ўсиб чиқди. Қўзиқоринининг кулранг қалпоғи шаффоф ойна ва металлдан ишланган устунга ўрнатилган. Бу ерда ресторан жойлашди. Қўзиқорин тагидаги ерда эса пивохона жойлашган.

Бу «Қўзиқорин» жуда бахайбат. Унинг ресторанида бир вақтнинг ўзида 110 киши, барида эса 70 киши ҳузур қилиб ўтириш мумкин.

Янги ресторан ёш архитектор Пипард Скун лойиҳасига кўра Рига район матлубот союзи томонидан қурилди.

СУРАТДА: янги ресторан.

Е. Фадеев фотоси.

ҲАЁТГА ЙЎЛЛАНМА

Чилонзор районида 63-шаҳар ҳунар-техника мактаби ташкил қилинганига ярим йил бўлди. Бу вақт ичида мактабда таълим-тарбия ишлари яхши йўлга қўйилди. 25 йилдан бери ёшларни касб-ҳунарга ўргатаётган Р. Хусанов мактаб ишларини йўлга қўйишда жонбозлик кўрсатди.

Ҳозирнинг ўзидаёқ 120 та йигит-қиз қурилишга йўлланма олди. Улар мактабда дурадгорлик, сувоқчилик, ғишт терувчилик касбларини меҳр билан ўргандилар.

Янги касб эгалари ўзида йўқ хурсанд. Улар ҳаётларида биринчи марта ҳунар ўргандилар. Шунинг учун ҳам мактаб ўқитувчиларига чексиз раҳмат айтмоқдалар.

Навбатда яна 300 ҳунар эгаси тайёрлашга киришилмоқда.

ЁШЛИК БАЗМИ

Пойтахт ёшлари билан тўлган улкан зал байрам тусини олган. Даврада рақс бўляпти. Йигит-қизлар чарх уриб зал бўйлаб айланадилар. Улар орасида Вьетнам Демократик Республикасидан яқинда Тошкентга ўқишга келган Ле Нгок Льеу ҳам бор.

Ле Нгок Ханойдан чиқиб келаётганида Америка Қўшма Штатларининг «қузғунлари» бу шаҳарни қаттиқ бомбардимон қилибди. Халқ ва армия бу ҳужумни қаҳрамонларча қарши олиб, киндик қони тўкилган она шаҳрини ҳимоя қилибди.

Вьетнамлик йигитнинг ота-онаси деҳқон. Улар Ханойдан нарироқдаги қишлоқда меҳнат қилишади. Ота-онанинг қўлида икки хил қурол. Бири душманга аталган қурол, иккинчиси чинакам меҳнат қуроли.

Ле Нгок ота-онасининг, халқининг адолатли курашига ишончи комил бўлганлиги учун ҳам бемалол рақс тушяпти.

— Ҳа, биз албатта енгамиз, буни келажак кўрсатади. Мен ватанимнинг эртанги кунига шундай қарайман,— дейди у.

Ле Нгок ҳозир В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университетининг тайёрлов курсида рус тилини ўрганмоқда. Мақсади инсон либосини ўрганиш ва кийим-кечакларнинг янги намуналарини ижод этиш. Биз у билан кеча кечаси пойтахтдаги «Ёшлик» спорт манежида суҳбатлашиб қолдик.

Бу ерда шаҳар олий ўқув юртлари талабаларининг янги йил базми ўтказилди. Навқиронлик, бахтиёрлик кечасида Тошкентда таълим олаётган хорижий мамлакатларнинг талабалари ҳам қатнашдилар. Байрам иштирокчиларини шаҳар комсомол комитетининг секретари Э. Умаров янги йил билан муборакбод этди. Навқиронлик базмида Тошкент Давлат университети, политехника институти, Физкультура институти талантлари ижросида катта концерт берилди.

Бугун — болалик ва оналикни ҳимоя қилиш ва таъминлаш коллегиясини тузиш ҳақидаги декретга 50 йил тўлди

ОНАЛАР ВА БОЛАЛАР СОҒЛИҒИ УЧУН

СУРАТДА: лаборатория бошлиғи, медицина фанлари кандидати Қ. Орифжонов ва лаборант В. Орипова ФЭК-М аппарати билан анализ ўтказмоқдалар.

БУГУН В. И. Ленин имзо чеккан «Болалик ва оналикни ҳимоя қилиш ва таъминлаш коллегиясини тузиш ҳақида»ги декрет чиққанига 50 йил тўлди. Бу декрет мамлакатимизда оналар ва болалар соғлиғини сақлаш давлат системасини вужудга келтиришда муҳим вазифани ўтаган эди.

Бу муҳим вазифани бажариш учун малакали врач кадрлари керак эди. Ўрта Осиё Давлат университетининг медицина факультети республикамиз медицина кадрлари ўчоғи бўлиб қолди. 1927 йилдаёқ Тошкентда оналар ва болалар соғлиғини сақлаш илмий-текшириш институти очилди. Унда педиатрия ва доялик-геникология бўлимлари бор эди. Бу институт қисқа вақт ичида фақат Ўзбекистондагина эмас, бутун Ўрта Осиёда илмий-ташкилий ва методик марказ бўлиб қолди.

Республикада ўтказилган даволаш-профилактика тадбирлари ўз натижасини берди. Дифтерия, трахома ва бошқа юқумлик касалликлар йўқотилди, кўзи ёриган оналарнинг касалланишига чек қўйилди. 1966 йилга келиб болаларнинг ўлиш даражаси революциягача бўлган даврдагига нисбатан ўн марта оналариники эса бир неча марта камайди.

Ҳозир институтда уч бўлим: доялик ва геникология; илмий-ташкилий ва методик бўлим; шунингдек, физиология, янги туғилган болаларнинг физиология ва патологиясини текширувчи, чақалоқлар патологияси билан шуғулланувчи, бир мунча каттароқ бўлиб қолган гўдаклар патологияси билан шуғулланувчи секторларни ўз ичига олган педиатрия бўлими бор. Институтда иккита лаборатория — биохимия ва бактериология лабораториялари бор. 14-бирлашган болалар касалхонаси, 4-болалар юқумли касалликлари касалхонаси ва 2-туғруқхонада институтнинг базалари бор. Институтда икки консультант профессор, бир доцент ва ўн беш медицина фанлари кандидати ишлайди. Учта кандидатлик ва битта докторлик диссертацияси ёзилмоқда.

«Бола организми нормал ва патологик тараққиётининг хусусиятлари», «Она ва чақалоқ соғлиғини сақлашнинг илмий асослари» деган проблема ҳал этилмоқда.

Кичик ва катта ёшдаги боланинг ошқозон-ичак патологияси, чақалоқлар организми реактив ривожланиш жараёни, ҳомиладор аёллар касалликлари. Ўзбекистон шароитида болаларнинг 14 ёшгача бўлган жисмоний тараққиётини ўрганишга алоҳида аҳамият бермоқда.

Шу масалаларнинг ҳал этилиши Ўзбекистон шароитида болаларнинг ошқозон-ичак касалликлари билан оғриши, аёлларнинг буйрак касаллигини йўқотишга ёрдам беради.

Институт коллективи илмий текшириш ишларини олиб бориш билан бирга республика соғлиқни сақлаш органларига илмий методик ва консультатив ёрдам бериб келмоқда.

Институт республика областларидаги болалар касалхоналари ва болалик оналар муассасалари ишини анализ қилиб, уларга ёрдам бермоқда. Кўпинча институт ходимлари самолётда узоқ районларга борадилар. Аҳоли ўртасида санитария профилактика ҳақида суҳбатлар ўтказадилар.

Бизда А. К. Қосимов, В. Г. Болоконин, А. И. Бодня, Л. В. Клименская, В. Д. Богдасаров, Л. Г. Орехов, Р. И. Степанянц, А. С. Мордухович, Х. Р. Кобулов каби малакали педиатор врачлар ва акушер-геникологлар бор. Қ. А. Орифжонов бошчилигидаги биохимия лабораторияси, Л. Д. Жданова бошчилигидаги бактереология лабораториясида иш яхши бормоқда.

1968 йили институтнинг янги биноси қад кўтаради. Бу бино шаҳар чеккасида бўлади. Институтимиз базасида болалар, геникология бўлимлари ва туғруқхона мавжуд бўлган республика касалхонаси жойлашади. Касалхона ҳузурида эса республика консультатив поликлиникаси ва сунъий сут ишлаб чиқарувчи бўлим бўлади.

Буларнинг барчаси бизнинг ходимларимизга ўз вазифасини муваффақиятли бажаришда яқиндан ёрдам беради.

М. МИРЗАМУҲАМЕДОВ,
Оналар ва болалар соғлиғини сақлаш республика илмий-текшириш институтининг директори, ЎзССРда хизмат кўрсатган врач, доцент.

ҲАМИША САЛОМАТЛИК БЎЛАДИ

Бундан 50 йил муқаддам ёш советлар мамлакатида оналар ва болалар соғлиғига парвона бўлиш ҳақида декрет чиқарилган эди. Бугун ана шу декретга имзо чекилганлигининг ярим асрлик тўйи нишонланаётир.

Тошкентда оналар ва болалар соғлиғи ўтмишда қандай эди ва ҳозирчи? Мухбиримиз ана шу савол билан шаҳар соғлиқни сақлаш бўлимининг мудири Раҳим Қодировга мурожаат этди.

— Ҳа, оналар бизнинг энг мўътабар кишиларимиз бўлса болалар келажагимиз. Бизнинг жамиятда биринчи навбатда шуларга аҳамият берилади.

Утмишда буларнинг саломатлигига қараш қандай бўлганлигини билиш учун манбаларга мурожаат этмасдан оталаримиз, бувиларимизнинг ҳикояларини тинглаб қўяқолайлик. Уларнинг таъбири билан айтганда революцияга қадар кўрсатилмаган хизматлар, яратилмаган шароитлар бизнинг замонамизда муҳайё этилмоқда. Утмишда замонанинг ўзига яраша касалликлари бўларди, лекин уларнинг олдини олиш амри маҳол эди. Эндичи, бутунлай бошқача манзара.

1919 йилда Полтарацкий номли шифохонада (ҳозирги ТошМИ) оналар ва болалар соғлиғига қарайдиган биринчи бор бўлим очилди. Уша вақтда ёпиқ шаклдаги касалхоналар, интернатлар бўларди. Роза Люксембург номли болалар касалхонаси 1922 йилда ташкил топди. У касалхонада юз ўрин бор эди. Шу касалхоналарда ишловчи врачларнинг малакаси ҳам ҳозиргидек эмас эди.

40—50 йил мобайнида Тошкентда совет медицинасининг бу соҳаси жуда тез ривожланди деб бемалол айтиш мумкин.

Уч минг ўринли оналар ва болаларнинг турли шифохоналари ишлаб турибди. Ҳозирги пайтда Тошкентдаги туғруқхоналар ва болалар шифохоналарида шифокорларнинг катта армияси хизмат қилмоқда. 729 педиатор, 285 акушер-геникролог, 1098 та акушеркага эга.

Утган йилнинг ўзида оналар ва болалар шифохоналарининг бир нечаси ишга туширилди. Собир Раҳимов кўчасида 150 ўринли юқумли касалликлар шифохонаси, Қорасарой кўчасида 350 ўринли туғруқхона, Сергелида 70 ўринли туғруқхона, Октябрь районида 250 ўринли санаторий ва бошқалар шулар жумласидандир. Улар совет медицинасининг энг такомиллашган асбоб-ускуналари билан жиҳозланган.

1970 йилга қадар яна бир қатор шифохоналарнинг эшиклари очилади.

Оналар ва болаларни қувонтирадиган имкониятлар ҳозирча шулардан иборат. Келгусида бундан ҳам тараққий этади.

Бугунги байрам муносабати билан меҳрибонларимизни ва эркатойларимизни шифокорлар номидан қутлайман. Ҳамиша соғ-саломат бўлишсин.

А. ПУЛАТОВ.

2-туғруқхона акушерлик ва гиникология бўлимининг кичик илмий ходими Х. Қобулова (чапда), шу бўлим бошлиғи Л. Орехов ва клиник орденатор А. Қурбонова ўртоқлар шифоланаётган бемор билан суҳбатлашмоқдалар.

М. Нуриддинов фотолари.

Бугун
КИМ ОШДИ САВДОСИГА

Бугун Тошкент аэропортидан парвоз қилган ҳаво лочини Ленинградга йўл олди. У пассажирлар билан бирга ажойиб юкни ҳам олиб учди. Самолётнинг юк хонасига 2,5 тонна мўйна, 3 тоннага яқин қоракўл тери жойланган эди.

Ўзбек чорвадорлари тайёрлаган ранг-баранг мўйна Ленинград шаҳрида ўтказиладиган ким ошди савдосига юборилди. Қоракўл терилари эса Москвада қайта ишлаш корхонасига топширилади.

Бугун
«УКРАИНА» МИКРОРАЙОНИДА

Бугун Валентина Григорьева, Сергей Синиченко ва Сергей Костик бошчилик қилган комсомол-ёшлардан иборат сувоқчи ва бўёқчилар бригадалари микрорайондаги 65 квартирали 22-уйнинг тўртта подъездида барча пардозлаш ва бўёқ ишларини ниҳоясига етказдилар. Булар Киевдан келган қурилиш-монтаж поездининг илғор бригадалари ҳисобланади.

Бугуннинг ўзида коммунист Ф. С. Зелений бошлиқ комплекслашган ғишт терувчилар ва монтажчилар бригадаси ана шу уй атрофини ободонлаштирдилар. Улар болалар учун ховуз ва ўйнайдиган майдончани қуриб битказишди.

В. Слободянюк бошлиқ санитария-техника ва П. Божок бошлиқ электриклар бригадалари ҳам бу уйда электр чироқларини ёқиб бўлгач, барча ишлар ниҳоясига етказилди. Улар уй тахт бўлганлиги ҳақида рапорт бердилар.

ТОШКЕНТНИНГ 1968 ЙИЛГИ ПОЙАФЗАЛЛАРИ

Ҳамшаҳарларим ичида ҳали ҳам қандай пойафзал олсам экан? Ленинградникиданми ёки чехлар ёки югославияликлар пойафзалидан олсаммикин, деган фикрларини эшитиб қоламиз. Уларнинг бу фикрлари қачон ўзгарар экан? Шу мақсадда мухбиримиз 1-пойафзал фабрикасига борди.

Фабрика бош инженери С. Е. Мурунов хонаси. Стол устида пластмассадан тишли қилиб ишланган таг чарм ёпиштирилган эркаклар ботинкаси турарди. У жуда ҳам чиройли, енгил ва замонавий қилиб тайёрланган. Нархи ҳам арзонгина — 7 сўм 90 тийин. Бош инженернинг айтишича, фабрикада йил охиригача 180 минг жуфт ана шундай пойафзаллар ишлаб чиқарилар экан.

Сергей Ефимович ишлаб чиқаришнинг техника маданияти, пойафзалларнинг юмшоқлиги ва эгилувчанлиги, ҳозирги материаллар ва ҳал қилиниши лозим бўлган масалалар ҳақида гапириб берди. Фабрика коллективи ўзларидаги Ўрта Осиёда ягона ҳисобланган эксперименталь цехга катта умид боғлашган. Бу цехда фабриканинг асосий цехларида бажариладиган барча ишлар амалга оширилмоқда. Шу билан бирга синовдан ўтган янги маҳсулотлар асосий цехларда ишлаб чиқариш учун йўлланмани шу ердан олмоқда.

Мухбиримиз марказий лаборатория бошлиғи И. М. Немзер ҳузурида ҳам бўлди. Фабрика коллективи бу кишини ўз касбининг моҳир устаси ва ишбилармон раҳбар сифатида танийдилар. Бу ерга яқинда сунъий чарм келтирилди. Бу чармлар қанақа экан? Қандай елимни ёқтирар экан? Марказий лабораторияда ана шу чормлардан ишланган шиппакларнинг дастлабки 43 жуфт намунаси синовдан муваффақиятли ўтди ва аъло баҳо олди. Хушбичим ва чидамли қилиб тайёрланган эркаклар ва хотин-қизлар шиппакларини кўрган тошкентликлар хурсанд бўладилар.

Бу шиппакларнинг таг чармлари жуда ҳам пухта ёпиштирилган. Унинг таг чарми Умумиттифоқ давлат стандартида белгиланганига кўра ўн килограмм оғирликдаги юкни кўтара олиши керак эди. Ваҳоланки, 20,6 килограмм юк осилганда ҳам шиппакнинг таг чарми кўчмайдиган қилиб, пухта елимланган.

Техник А. П. Серая эркаклар ботинкасига Кувшинников деб аталувчи асбоб ёрдамида таг чарм ёпиштирибди (биринчи сурат). Унинг елим қавати қанча юк кўтара оларкин? Умумиттифоқ давлат стандарти белгилаган нормага кўра 16 килограмм юк кўтара олиши керак. Белгиланган норма бу ботинка учун ҳеч нарса бўлмай қолди. Чунки, динамометр 42 килограммни кўрсатди. Елим шунчалик пухта ёпиштирилган эканки, елим ўрнига резинкадан қилинган таг чарм узилиб кетди.

Суратларга бир назар ташланг-а. Сиз шу йил ишлаб чиқариладиган пойафзаллар намуналарини кўриб турибсиз. Пойафзал фабрикаси Олмаотада бўлиб ўтган Бутуниттифоқ бадиий советига 122 хил пойафзал намуналарини юборди. Улардан 101 хили тасдиқланди. Жумладан, 55 хил пойафзал янгитдан ишлаб чиқарилмоқда. Бу 55 хил янги пойафзалларнинг 38 та модели мамлакатимизда ва чет элларда ишлаб чиқарилаётган энг яхши пойафзалларга мос келади.

2, 3, 4 суратлардан Олмаотада бўлган кўргазмада аъло баҳо олган хотин-қизлар туфлиси ва икки жуфт эркаклар шиппагини кўриб турибсиз. Бешинчи суратдаги эркаклар шиппаги ва олтинчи суратдаги эркаклар ботинкаси ҳам 1968 йилда ишлаб чиқариладиган моделлардир.

Фабриканинг бош моделчиси Р. М. Дўсталимов ҳозирданоқ 1969 йилда ишлаб чиқариладиган пойафзал моделлари устида бош қотирмоқда. Ҳали янги-янги кўриклар ўтказиш, янги баҳолар қўйиш олдда турибди. Ҳозир пойафзал фабрикасидагилар замонавий пойафзал намуналарини ишлаб чиқаришни ўзлаштириш, меҳнатни илмий асосда ташкил этиш, илғор техника ва технология учун кураш йўлида иш олиб боришмоқда.

Эрталабки почтадан

● Яна транспорт ҳақида

АВТОБУСЛАР, АВТОБУСЛАР...

Октябрь район колхоз бозори майдонидаги автостанциядан 81 «А» маршрутида автобуслар бир меъёрда қатнамаётгани туфайли кўпгина оворагарчиликлар юз бермоқда. Бу сарсонгарчиликни 5-автобаза раҳбарлари билишади. Аммо аҳолининг ҳақли талаби уларни қизиқтирмаяпти. Уларнинг сўзларига қараганда автобус бир меъёрда қатнаса кунлик план бажарилмас эмиш. Ажабо, биз тушунолмаяпмиз: давлат планими ёки баъзи шофёрларнинг чўнтак планими?!

Биргина шу маршрутдаги автобуслар «каромат» кўрсатиб турадими, десак аксинча экан. Тошкент— «Ёш ленинчи» колхози маршрути бўйича қатнайдиган 81 автобус ҳам хоҳласа йўлга чиқади, бўлмаса йўқ. Хадрадан — Кўкчагача қатнайдиган 35, 39, 53-автобусларини эса йўлда тўхтатиб тушиш ёки чиқиб олиш амри маҳол. Чунки, бу пайтлар машиналар ўта тиқилинч бўлади. Ана шу маршрутларга автобус кам чиқарилади. Шунинг учун ҳам кўп кишилар бу ҳақда ҳақли эътироз билдиряптилар.

М. ИБРОҲИМОВ.

●

ТАРТИБ ЎРНАТИЛСИН

Биз 38-автобус тўхтайдиган жойдан биронта транспортга «илинаолмагач», Студентлар шаҳарчасининг нариги томонидаги трамвай остановкасига келдик. Бу ерда ҳам 200 дан ортиқ одам транспорт кутиб турибди. Бу ерда одам кўплигини кўриб, троллейбус тўхташ жойига бордик. Аммо, бу ердаги йўловчилар сони боягидан 2—3 ҳисса кўп эди. Энди нима қилиш керак? Орадан ярим соат ўтгандан кейин 8-троллейбуснинг «қороси» кўринди. Тўполон, ур-йиқит билан троллейбусга жойлашиб олдик.

Энди анча енгил тортдик, лекин бу узоққа чўзилмади. Троллейбус 5-кварталга бориб тўхтадида, кейин юриши оғирлашиб қолди. Хадрагача баъзўр бир соату 20 минутда етиб бордик.

Ўн икки мингга яқин студентлар, ишчи хизматчилар яшайдиган студентлар шаҳарчасига 38-автобус, 7- трамвай ва 8-троллейбус қатнайди. Эрталаб бўлса улардан биронтаси график билан қатнаб йўловчиларнинг ҳожатини ўз вақтида чиқаради, деб айтолмаймиз.

Илгари шу ерга 28-автобус қатнар эди. Ҳозирда унинг ҳам йўли ўзгариб қолди.

Бундан ташқари шаҳарчада Тошкент Политехника физкультура институтларининг, Тошкент Давлат университети ва Маданий-оқартув техникумининг ўқув корпуслари жойлашган. Билсак, шаҳарда яшовчи студентлар ҳам буёққа келишга қийналишар экан.

Ҳар куни такрорланадиган бу аҳвол қачон ўзгаради.

М. САЙФИДДИНОВ.
Тошкент политехника институти қурилиш факультети касаба союз ташкилотининг раиси.

П. АЛИҚУЛОВ.
шу институт қурилиш факультети комсомол ташкилотининг секретари.

Н. ШОКИРОВ.
«Индустриаль кадрлар учун» кўп тиражли газетасининг редколлегия аъзоси.

●

«МАДАНИЯТЛИЛАР ЭМИШ...»

Қизиқ ҳангомага дуч келдик. Ишдан чиқиб 26- маршрутдаги 29—68—ТНГ номерли автобусга Навбаҳор бекатидан 26 кварталга қараб ўтирдик.

Эгнида кондукторлик сумкаси бўлган аёлга учта абонементни узатдик. У олдида, яна бошқалардан пул йиғиштира бошлади. Билет берар десак, йўқ, индамайди.

— Билет бермайсизми? — сўрадик биз.

— Билетни пишириб ейсизми?

— Контролёр чиқиб қолса нима бўлади, сиз ҳам биз ҳам уятга қоламиз-ку?

— Мен ўзим контролёр, — жавоб берди кондуктор.

Унинг виждонсизлиги олдида чидаб туролмадик.

— Фамилиянгиз ким? — сўрадик биз.

У жавоб қилмади

12-квартал бекатида автобусдан тушдик. Тушаётганимизда ҳам кондуктор гап отиб қолди:—Маданиятлилар эмиш, балли-е сизнинг маданиятингизга!

Тушгандан кейин шофёрдан кондукторнинг фамилиясини сўрадик. Шофер эса ҳатто ўзим ҳам билмайман, деб жавоб берди.

12-квартал автостанциясига кириб шофёрни, автобуснинг қайси автопаркка қарашини билиб олдик. Шофёрнинг фамилияси Асманов, 8-автопаркдаги 304 гаражга қарашли 29—68 ТНГ номерли автобусни бошқарар экан.

Ҳайронмиз, наҳотки шундай ўзбошимчаликларга 8-автопарк маъмурияти индамай қўяқолса!?

С. АБДУРАҲМОНОВ
У. КОМИЛОВ.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 2 бет
10 ЯНВАРЬ, 1968 Й.

Коммунистик меҳнат зарбдори токарь В. Москвин шаҳримиздаги илғор корхоналардан бири бўлган асбобсозлик заводи асбобсозлик цехининг пешқадам ишчиларидан. Беш йилликни муддатидан илгари якунлашга аҳд қилган бу ишчи йигит смена ва ойлик топшириқларини 130-140 процентгача адо этмоқда.

Тошкент бунёдкорлари

ОНАХОН ҚУРУВЧИ

Қум уйиб қўйилган ерда, қозон остида ўт гуриллаб ёнарди. Ўчоқдаги алангани шамол гоҳ у ёққа, гоҳ бу ёққа тортқилайди. Нарироқдаги тахта сўри устида эса қоришма тайёрлаш машинаси турибди. Қоришма бункерига 54 ёшдаги ўрта бўйли аёл иссиқ сув қуймоқда эди.

Бу аёл «Главташкентстрой» 8-трести 44-бошқармасининг М. Завулунов бошлиқ бригадасида ишлаб, Олмазор кўчасида қурилаётган «Илмий техника информация институти» биноси қурилишида меҳнат қилаётир.

Бинокор онанинг қурилишга келганига 15 йилдан ошди. У шу давр ичида шаҳримизда кўплаб бинолар бунёд этишда қатнашди. 4-нон заводини тиклашда ва ҳозирги 8-трест маъмурий биносини қуришда айниқса жонбозлик кўрсатди. Яқиндагина эса Акритиду ишлаётган бригада аъзолари Анҳор кўчасидаги 30 квартирали 6-уйни тўла сувоқ ва пардозлашдан чиқариб ҳамшаҳарларимизга тортиқ этишди.

— Мен, — дейди Э. Акритиду, — ҳар куни сувоқчи йигитларимиз ишга тушгунга қадар насос шланкаларини иссиқ сув билан эритаман ҳамда сувоқчи шоввозларимиз қараб қолмасликлари учун аввал етарли қоришма тайёрлаб қўяман. Чунки шундай қилинганда сувоқ иши тўхтаб қолмайди.

Элбида онанинг қурилиш марказига эрта келишнинг боиси ҳам шунда экан.

Соат роса тўққизни кўрсатганида сувоқчилар ўз жойларини эгаллашди. Элбида холага эса насосни ишга солишга сигнал берилди. Она хотиржамлик билан насос тугмасини бармоғи билан босди. Насос бир текисда ишлаб, тайёр қоришма кучли босим орқали шланг ёрдамида бинонинг иккинчи қаватига отила бошлади.

Элбида холани бригада аъзолари «сувоқчиларнинг жони-дили» дейишади. Албатта, бу гапда жон бор. Чунки сувоқ қилиш нозик иш. Қоришмани тайёрлашда қум ва оҳак цемент каби материалларни меъёри билан ўлчаб солиш керак, акс ҳолда оҳак озроқ, қум кўпроқ бўлиб қолса, унда сувоқ ушламайди, тушиб кетаверади. Э. Акритиду эса бунинг сир-асрорини илидан игнасигача билади. У ҳозир ўзи билан бирга ишлаётган Сатима Бакирова, Ўткир Қосимов каби ёш қурувчиларга ўз тажрибаларини ўргатмоқда.

Ишчан, ғайратли коммунист она ишлаётган бригадага «Улуғ Октябрь 50 йиллиги» деган шарафли ном берилган. Бригаданинг бу номга муяссар бўлишида Элбиданинг қўшган ҳиссаси каттадир.

— Бутун бошқарма коллективи бу ажойиб коммунист онани ҳурмат қилади, — дейди участка бошлиғи М. Завулунов.

Меҳнатда эъзозланган оддий камтарин бу аёл шаҳримизда яна кўплаб турар-жой бинолари қуришни мақсад қилиб қўйган.

Р. ХОЛМАТОВ.

● ШАҲАР ХУЖАЛИГИ

ҚУРУҚ ГАП ҚУЛОҚҚА ЁҚМАС

Обид Каримович гаплашишдан сира эринмайдиган одам. Мабодо кабинетига кириб қолсангиз соат ўндан бешгача ажратилган қабул вақтини бир ўзингиз билан сўзлашиб ўтказиб юбориши ҳеч гап эмас. Эшик орқасида болалик аёллар, қариялар навбат кутиб тураверади. Негаки, Обид Каримович бандлар!

Беш қўл баравар бўлмаганидек, одамлар ҳам ҳар хил. Лекин Обид Каримовичнинг олдига келувчи ана шу барча одамларнинг иши—мақсади бор.

Муътабар Мансурхўжаева ҳам беш ойлик боласини кўрпага ўраб Обид Каримовичнинг ҳузурига келди.

— Ноилож, гўдагимни кўтариб келдим. Яна учта фарзандим совуқ уйда тоби қақшаб ўтирипти.

Обид Каримович боласи болалик аёлга ўтириш учун жой ҳам кўрсатмади. Гапига бефарқ қулоқ солиб тураверди.

— Қатнайвериб чарчадим.— гапида давом этди болалик аёл.— Бир ҳафтадан буён уйимиз музхонадек бўлиб ётипти.

Обид Каримович мийиғида кулиб қўйдиларда, каломга оғиз жуфтлади:

— Энди бир ками, уйимнинг калитини бера қолай. Бола-чақангиз билан бориб ўтиринг.

— Уйингиз ўзингизга буюрсин. Пулини олганингиздан кейин уйимни иситиб беринг-да,— аёл хўрлиги келиб кўзига ёш олди.

— Иситмайман дедим, иситмайман. Кимга арз қилсангиз қилаверинг. Бўлди, гап тамом!

Аёл кўзи ёшланганича чиқиб кетди.

Ичкаридан Обид Каримовичнинг «следующий» деган сўзлари эшитилди. Навбатда турган яна бир киши кирди. Юқоридаги ҳангома яна қайтадан бошланди...

Муътабар Мансурхўжаевалар оиласи бундан икки йил бурун шаҳарнинг М. Горький, кўчасидан Сергелига кўчиб келишди. 11-кварталдаги 15-уйнинг уч хонаси улар учун ажратилди. Оила аъзолари янги уйга ёз ойлари кўчиб кириб, қишнинг қаҳратон совуғида хоналарнинг холодильникларга айланиб қолишидан бехабар эдилар. Қиш келди. Хоналар совиди. Бу вақтинча бўлса керак. Кейинчалик уйимиз иситилар, деб ўзларини юпатиб юрдилар. Бу орада қиш чиқди. Ташвишлар ҳам унутилди. Ўз навбатида яна қиш келди.

М. Мансурхўжаева шаҳарчанинг 1-уйлар бошқармаси бошлиғи О. Каримов ҳузурига эринмай қатнайверди.

Биргина М. Мансурхўжаева эмас. 11-кварталдаги 13-уйда истиқомат қилувчи А. Рустамовлар оиласи, шу кварталнинг 12-уйида яшаётган Х. Муҳамедбоевалар оиласи, 2-кварталдаги 7-уйдан Т. Йўлдошева, 3-кварталнинг 55-уйидан В. Пашенко каби ўнлаб кишилар О. Каримов ҳузурига қатнайвериб чарчашди. Натижа бўлмади.

Биз Сергели йўлдош шаҳри бўйича уйлар бошқармаси бошлиғи Носир Абдуллаев ҳузурида бўлдик. У бизни ҳам уйлар иситилмаётганидан арз қилиб келди. деб ўйлади шекилли:

— Қайси кварталда турасиз?— деб сўраб қолди.

Муддаомизни билгач, чуқур хўрсиниб қўйди. Сўнгра меҳнаткашлардан келавериб стол устида тоғдай уюлиб ётган шикоят хатлар ғарамини кўрсатди. Бу шикоятларнинг кўплари узоқ йўл босиб ўтган. «Марказий республика, область, шаҳар газеталари редакцияларидан текширишга юборилган. Ҳатто бу ҳақда Сергели район ижроия комитетининг раиси З. Қодиров ҳам хабардор. Райижроком номига ўртоқ Абдуллаев ёзган жавобларни ҳам ўқидик. Лекин бу жавоблар қуруқ гапдангина иборат. Шунинг учун ҳам ўртоқ Абдуллаев баҳона кўрсатиб ёзган жавоблар райижрокомдан бир неча бор қайтиб келди.

Ўртоқ Абдуллаев меҳнаткашлардан тушган шикоятларга нима жавоб қилишни билмай хуноб бўляпти. Гапираман деса гап кўп. Баҳона бирталай. Бироқ гап билан уйларни иситиб бўлармиди.

Планда кўрсатилишича шаҳарчада ўнта иситиш қозони қурилиши керак. Шулардан еттитаси қурилибди. Иситиш қозонхоналари ишида ҳам камчилик кўп. Масалан, бир кварталии иситиш учун учта иситиш қозони керак. Бунда бирор иситиш қозони тасодифан ишдан чиқса запасдаги қозондан фойдаланиш мумкин. Кейин хонадонлардаги батареялардан келаётган совуқ сувни тортиб олиш учун иккита кичик ва битта катта насос бўлиши керак эди. Катта насос келтирилмаган. Вақти келиб ҳозирча ишлаб турган кичик насослар бузилиб қолса катта насос бўлиши керак эди. Хонадонларни иситишда ишлатиладиган сувлари аслида уч атмосфера босимида бўлиши керак. Лекин бу ерда у 1,7 атмосфера босимини ташкил қилади. Шу туфайли батареяларда тўпланиб қолган сувни ҳайдаш имконияти бўлмайди. Натижада шаҳарчадаги 50 процент хонадонни иситиш мумкин бўляпти.

Сергели иситиш қозонлари директори Михаил Профилипович Серебринников ёз бўйи бемалол, бамайлихотир ашула айтиб юрди. Қишнинг қоқ ўртасига келганда эса яна учта иситиш қозонини ўрнатиш унинг эсига тушиб қолди. М. Серебринников слесарлар билан навбатдаги янги иситиш қозонини ўрнатиш учун ишга киришиб кетади. Кейин нима бўлди, денг? Қишнинг совуқ кунларида бутун бир шаҳарча аҳолисининг уйлари иситишдан тўхтатилади.

Нима қилиш керак? Ахир шаҳарчада уйлар ёғочдан қилинган бўлса. Бу уйларга печка ўрнатиб бўлмаса.

Шундай экан, шаҳарча хонадонларини мунтазам иситиш ишларини тубдан яхшилаш керак. Иситиш қозонларини кўпайтириш, хонадонлардаги батареяларда тўпланиб қоладиган сувларни ҳайдаш учун ишлатиладиган насослар ишини яхшилаш лозим.

Бу ҳақда Тошкент бирлашган иситиш қозонлари директори Омон Гуймаев жиддий ўйлаб кўриши лозим.

Э. ҚОДИРОВ,
«Тошкент оқшоми»нинг махсус мухбири.

ФОЙДАЛИ СЕМИНАР

«Ўзбекфильм» киностудиясининг катта томоша залида Чилонзор район пропагандистларининг бир кунлик семинари бўлиб ўтди.

Семинарда Чилонзор район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ О. Соқиев «Район истиқболи» деган мавзуда доклад қилди. Нотиқ пропагандистларнинг бир қатор саволларига жавоб берди. Семинарда 200 дан ортиқ пропагандист қатнашди.

● ● ● ● ● ● ● ● ●

СУРАТДА: Тошкент чинни заводи нақш чизиш участкасининг пешқадам ишчиси рассом Н. Муратова чойнакларга нақш чизмоқда.

А. Тўраев фотоси.

ОЛОВ БИЛАН ЮЗМА-ЮЗ

Эллик ёшлардаги аёл. Тандирнинг уфуриб турган иссиғи унинг юзларини лоладек қизартириб юборган. У чаққонлик билан нон ёпаяпти. Унинг бир зум бўлсада тиниб-тинмаслигини, бу ишнинг серҳаракат, чаққон ва эпчилликни талаб қилишини кўрган ҳар бир киши Лиданинг меҳнатига тасанно айтиши турган гап. Ҳа, Лида опа бу машаққатли, лекин олижаноб касбда 30 йилдан буён ишлаяпти.

Ундан қилаётган ишлари ҳақида сўзлаб беришини сўрадик. У 30 йиллик хотира дафтарини эринмай варақлайди...

— Сизга шогирд олиб келдим, Лида опа,—деди бир куни бригадир 15—16 ёшлар чамасидаги уялинқираб турган қизни кўрсатиб. — Шогирдликка бўладими?

Лида опа қизнинг оппоқ юзларига, тим қора кўзларига тикилар экан кулимсираб:

— Ёш, ширин қиз экан, яхши шогирд чиқади, — деди.

Ўша-ўша Нина Лида опанинг севимли шогирди бўлиб қолди. Мана 4 йилдирки Нина Стейникова ҳамир қирқиш машинасида мустақил ишлаяпти. Лида опа тарбиясини олган шогирдлари эндиликда меҳнат қилиб, коллектив шуҳратига шуҳрат қўшаётир.

Қалбида ёшлик ўти жўш урган Лида Григорчук 6-нон заводида қолипчи бўлиб ишлаяпти. У ишлаётган сменада 4 мингга яқин булка нон чиқади. Бунда Лида опанинг ҳам муносиб ҳиссаси бор.

* * *

Ҳошимжон ака ширинсухан, хушчақчақ кишилардан. Юбилей йилида қўлга киритилган ютуқлар ҳақида, ишда жонбозлик кўрсатган бригада аъзолари тўғрисида у фахр билан гапиради.

— Янги йилнинг дастлабки кунидан бошлаб Маҳмуд Жалолов, Ҳабибулла Жўраев ва Ориф Шодмонов каби комсомол-ёшлар кунлик нормаларини 1,5-2 ҳиссадан бажаришяпти. Улар ҳақиқатан ҳам заводимиз фахри,—дейди ғурурланиб бригадир.

Бригадир билан серғайрат ёшлар ишлаётган жойга бордик. Улар нон ясаб, нонпар уришяпти. Бир зум ҳам тинишмайди. Ориф эса лентадан келаётган нонларни яшчикларга тахлаяпти. Яшчиклар эса машиналарга ортилиб, пешма-пеш жўнатиляпти.

— Бизнинг Маҳмудимиз,—дейди Ҳошимжон ака,—заводнинг ҳар бир цехидаги ишларни мукаммал билади. Дам хамир қоради, дам нон ёпади, қолаберса турли машиналарни ҳам бошқаради. Ҳар сменада 2-2,5, ҳатто 3 тоннагача оби нон ёпилади. Бу ишда Маҳмуд Жалоловнинг ҳам салмоқли ҳиссаси бор.

Уч шоввоз шу кунларда беш йилликнинг учинчи йили топшириқларини бажариш иштиёқида ишлаб, ҳамкасбларига ўрнак бўлишаётир.

О. ШОДМОНАЛИЕВ.

Қардош РСФСРнинг Люберцы шаҳридан Тошкентни қайта тиклашга ёрдам бериш учун келган комсомол аъзолари Галя Денчик билан Т. Курова пешқадам пардозчи бинокорлардан ҳисобланадилар. Улар Энгельс кўчасида бунёд этилаётган янги кварталлар қурилишида фаол қатнашиб, барча топшириқларини ортиғи билан сифатли адо этмоқдалар.

СУРАТДА: (чапдан ўнгга) Т. Курова ва Г. Денчик.

М. Нуриддинов фотолари.

ҚАЧОНГАЧА ДАВОМ ЭТАДИ?

Университет кўчасига жойлашган 27-ишчилар ётоқхонаси «Главташкентстрой»га қарайди. Бу ётоқхонада мазкур ташкилотнинг кўпгина ишчилари истиқомат қилади.

Бундан 4-5 ой илгари хоналарга иситгич батарея ўрнатилди. Лекин улар қиш кунлари хоналарни иситиш ўрнига фақат савлат тўкиб турибди.

Газни айтмайсизми? Ишчилар газ келишини кутавериб тоқатлари тоқ бўлди. Қиш-қишлигини қиляпти. Лекин на газдан, на буғ иситгичдан дарак бор.

Бу ҳақда ётоқхона коменданти огоҳ топса ҳам, ишчиларнинг шикоятига бепарво қараб келмоқда. Бу аҳвол қачонгача давом этади?

М. СОБИРОВ, А. АБДУРАҲИМОВ, А. СУЛТОНОВ
ва шу ётоқхонада истиқомат қилаётган бир группа ишчилар.

Ер шаридан

САЙЛОВ ҲАҚИДА ЯНГИ ҚОНУН

Ўтган йилнинг 30 ноябрида Чехословакия Миллий мажлиси сессиясида сайловлар ҳақида янги қонун қабул қилинди. Шу қонунга мувофиқ 1968 йилда Миллий мажлисга, Словакия Миллий кенгашига ва маҳаллий миллий комитетларга сайловлар бўлади. Сессияда доклад қилган Миллий мажлис раисининг ўринбосари Вацлав Шкода янги системанинг муҳим элементи кўп мандатли сайлов округлари таъсис этилиши эканлигини кўрсатиб ўтди.

Шу вақтга қадар одатда ҳар бир округдан бир номзод кўрсатиларди. Агар у сайловчилар ишончини қозонмаса, сайлов олди йиғилишларида бошқа номзод кўрсатиларди. Эндиликда сайлов округлари кенгайтирилмоқда ва уларнинг ҳар биридан 4 дан 8 гача депутат сайланади (округларнинг чегараси ва депутатлар сони Миллий мажлис Президиуми ва миллий комитетлар Советлари томонидан белгилаб берилади). Шу билан бир вақтда номзодлар сони депутатлик ўринларидан 30—50 процент кўп бўлиши мумкин.

Депутатликка номзодлар аввалгидек Миллий фронт томонидан ягона рўйхат билан кўрсатилади (миллий фронтга Чехословакия Коммунистик партияси, яна бир қанча сиёсий партиялар, шунингдек, касаба союз, ёшлар ва бошқа оммавий ташкилотлар киради).

Депутатлар ўринбосарлари лавозими ташкил этилгани ҳам янгиликдир. Улар ҳам сайланади. Кимнинг депутат бўлиши, кимнинг депутатга ўринбосар бўлиши овозлар санаб чиқилгандан сўнггина аниқланади. Кўп овоз олган номзод депутат, камроқ овоз олган номзод депутат ўринбосари бўлади. Лекин депутат ўринбосарлигига сайланиш учун номзодга сайловчиларнинг ярмидан кўпроғи овоз

СПРАВКА

берган бўлиши шарт. Сайловдан сўнг ўринбосар сайлаб қўйилган органлар ишида жамоатчилик асосида қатнашади. Шундай қилиб, у ҳарқандай ишдан хабардор бўлади ва ҳар қандай вақтда қўшимча сайловлар ўтказилмай туриб, депутатнинг ўрнини босиши мумкин.

Эндиликда Миллий мажлисга ва Словакия Миллий Советига сайловлар миллий комитетларга сайловлар билан бир вақтда ўтказилмайди. Бундай қилишдан мақсад, сайловчиларнинг сайлов олди вақтида эътиборини мамлакатнинг умумий проблемаларига, ҳокимиятнинг маҳаллий органларига сайловлар вақтида эса республика айрим районларининг проблемаларига қаратишдир. Миллий комитетларнинг ҳуқуқлари анча кенгайтирилганлиги муносабати билан бундай қилишнинг аҳамияти каттадир. Эндиликда миллий комитетлар ўз тежам фондларини ташкил этишлари мумкин. Бундай фондлар миллий комитетлар қарамоғидаги саноат корхоналарининг планга қўшимча ишлаб чиқарган маҳсулотларини реализация қилишдан тушган маблағ ҳисобига ташкил қилинади. Бу фондлар миллий комитетлар ихтиёрида бўлади ва ундан саноат ва маданиятни ривожлантириш, уй-жой шароитини яхшилаш, маиший хизмат кўрсатишни ривожлантириш учун фойдаланиш мумкин.

Депутатлар қонун-лойиҳасини муҳокама қилар эканлар, сўнгги йилларда мамлакатда юз берган иқтисодий ва сиёсий ўзгартишлар, шунингдек, кишилар онгининг ўсганлиги сайлов системасини қайта ташкил этишга негиз бўлганлигини таъкидладилар. Бу ўзгартишлар социалистик демократияни янада ривожлантириш учун имкониятлар очиб берди.

(«Новое время»дан).

ГДР БАЛИҚЧИЛИК ХЎЖАЛИГИНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

● БЕРЛИН. Германия Демократик Республикасида балиқ овлаш ва балиқ саноатида сўнгги йилларда катта муваффақиятларга эришилди. Чунончи, ГДРда 1963 йилдан 1967 йилгача балиқ овлаш йилига 117 минг тоннадан 205 минг тоннага етди. Беш йил муқаддам аҳолининг балиқ маҳсулотларига бўлган талаби импорт ҳисобига қондирилар эди.

Кейинги уч йил ичида ГДРнинг Росток ва Засница портларидаги икки балиқ комбинатининг ишлаб чиқариш қуввати анча ошди.

Совет Иттифоқининг мутахассислари ГДРнинг балиқ хўжалигини ривожлантиришда катта ёрдам бермоқдалар.

Шарқ юлдузи

ДЕКАБРЬ СОНИДА

«Шарқ юлдузи» журналининг 12-китоби босмадан чиқди. Журнал ёш шоира О. Ҳожиеванинг «Келинчак» достони билан очилади. Ўқувчилар бу сонда С. Кароматовнинг «Бир томчи қон» қиссасининг охирини, А. Абдураззоқ, Т. Йўлдош шеърларини ўқийдилар.

Бу сонда ёзувчи О. Ёқубовнинг «Яхшилик», «Лирик ва физик қиссаси» ҳикоялари ҳам ўрин олган. Журналда О. Матжон, Г. Нуруллаева ва Э. Охуноваларнинг янги шеърлари бор.

«Қардошлар адабиёти» рубрикаси остида Ч. Айтматовнинг «Алвидо, Гулсари» қиссасининг охири, А. Лоҳутийнинг шеърлари ёритилган.

Марҳум шоир Ғафур Ғуломнинг «Унутилмас сатрлар»и ҳам журнал саҳифаларидан ўрин олган. «Шонли 50 йил», «Санъат», «Маҳорат масалалари», «Тақризлар» бўлимларида ҳам қизиқ-қизиқ материаллар бор. Журналхонлар «Гулқайчи» бўлимида босилган хушчақчақ материалларни ўқишлари мумкин.

УНУТИЛМАС САТРЛАР

Ғафур ҒУЛОМ

Бу кун мен, дўстлар, дил малҳами дилбарни изларман,
Юзи гул, қомати сарв, сочлари амбарни изларман.
Чаман булбуллари шаънига юз оҳанг билан сайрар,
Муҳаббат бошига мен лоладин чанбарни изларман.
Анинг бахти учун тонг чоғида шаббодалар ўйнаб,
Қуёш нури юзага сочмоғи-чун зарни изларман.
Қадам қўйган ери гулзор ила бўстони жаннатдир,
Бўйига тенг бўлолмас боғаро ар-арни изларман.
Анинг васлига бир савғо билан бормакни чоғлабмен,
Ажаб гулдаста тердим, энди нилуфарни изларман.
Анга мен соядек йўлдош бўлмакни қилиб орзу,
Енгилтак бир вужуди зарралар-парварни изларман.
Юрак тўлқинларидан шаънида бир шеър ёзмакка
Сиёҳига эзишга уд ила заъфарни изларман.
Ғуломингман кўзинг ҳаққи десам ҳам қилмайин парво
Демаским, кўп замондан берли бу бепарни изларман.

Не билай темурийлар уйқу афсонасини,
«Минг бир кеча» қиссаси ёзилиб ўтган қоғоз.
Ушбу кун мен яшайман — яъни бизлар яшаймиз,
Йигирма тўрт соатли кеча-кундуз менга оз.

* * *

Бир яшаш, бир ўлим — ҳаммамизга ҳақ,
Бу ҳақни ҳеч золим тортиб ололмас,
Чунки катта мақсаднинг миллиард йилида
Гитлердай ғаддорнинг умри бир нафас.

* * *

«Дунё қўлинг киридир» деганлари рост ахир,
Қўлом тўпол қолади заргарнинг кўрасида.
Миллионердан сўрасанг майдаси йўқ бир пакир,
Бриллиант — кўмир демак атомнинг гилбўтасида.

Редакциядан: Ғафур Ғуломнинг шахсий архивидан олинган қўл ёзма текстларини М. Муинзода, В. Рўзиматов ва У. Ғуломов нашрга тайёрлаганлар.

● ЁШЛИК ЎЙЛАРИ

Толиб ЙЎЛДОШ

БАҲОР

Баҳор, баҳойингни мен беролмайман,
Бисотим етмайди таърифинг этсам.
Тоғдайин қалб керак — бунга ожизман,
Бутун борлиғингни унга беркитсам.
Сен шундай фусункор, олам ошиғинг,
Сен билан безайди ёшлик номини.
Сен деса гўзаллик пешвоз йўлингда,
Чечаклар кўтарар хаёт номини..

КУНЛАР

Кунлар, ўтинг секин, сездирмай,
Кетингиздан қараб қолмайин.
Мен бемаҳал қариб қолмайин,
Ўтинг, кунлар, секин, сездирмай.
Ой-йилларни ярантинг майли,
Майли сизга рухсат берайин.
Изингиздан гуллар терайин,
Кўнглим найин сайратинг, майли.

УМР

Умрни олтинга қиёс қиларлар,
Олтин топилару, умр топилмас.
Умрингдан тангача йўқотар бўлсанг,
Ҳар қанча олтин-ла ўрни ёпилмас.
Бўлмаса нимага тенгламоқ мумкин?
Буни айтолмайман, дўстлар, тўғриси,
Бу ҳақда ўйланиб ўтган фурсатнинг
Ўзи ҳам чамамда умр ўғриси.

О. МАТЖОН

АФСОНА

Тун кезиб юрибди... Бир паришон ҳол.
Боғлар одамларга солади нигоҳ.
Сўник юлдуз бўлиб, маъсум ой бўлиб,
Тун кезиб юрибди... Бир паришон ҳол.
Туманли қийиғин бўйнига ташлаб,
Ёзиқ қора сочин қимтиб лабига,
У олис бир зотни қўмсаб юради
Туманли қийиғин бўйнига ташлаб.
Тонг эса курранинг қайдир бурчида,
Норғул қадамидан учқунлар сочиб,
Ишонч, ғурур сақлаб висолга шошар,
Ҳа, тонг сайёранинг қайдир бурчида.
Тун-чи... кезиб юрар ҳажр эзиб бошин,
Висолдан қочармиш юзин бекитиб,
Қайдир қилмишидан қилиб андиша,
Тун кезиб юради бир паришон ҳол.
...У бир бевафонинг ўкинчи эмиш.

ОЧИҚ ДЕРАЗАЛАР

Очиқ деразалар...
Очиқ деразалар,
Тун қўйнига нури сочиқ деразалар.
Сизга мен ўғринча боқиб ўтаман,
Очиқ деразалар, очиқ деразалар.
Мени жалб этасиз
Бўлиб ранго-ранг,
Гоҳ парда ортида сирли соялар.
Эшитгим келади ҳар деразадан,
Бир сирли пичирлаш, ё ҳикоялар,
Аммо нечоқ оғир,
Эҳ, оғир менга—
Ўзга деразага боқмоқ суқ билан.
Мен ўз деразамни орзу қиламан
Ёғдуси, сояси, кулгуси билан.

ВАРРАКЛАР

Варрак вангиллайди кўкда тўлғаниб,
Худди эгасини йўқотган итдай.
Варрак вангиллайди кимнидир таниб
Ва йўлига боқар тоқати етмай.
Буни ўзларича англаб турналар,
Базмин бош силкишиб ўтдилар саф-саф.
Болалар билишмас—нечун қийналар
Тинимсиз варраклар озодлик истаб.

ЭШИГИНГДАН ЎТАМАН...

Куз келса ҳам қичаб биз томон,
Қор қўмса ҳам борлиқни бутун,
Кўклам келиб урса ҳам хандон,
Эшигингдан ўтаман бир кун.
Сочларингга тушса ҳамки оқ,
Пешанангни босса ҳам ажин,
Кирганда ҳам гавдамга титроқ,
Эшигингдан ўтаман бир кун.
Майли, шунда танимасанг ҳам,
Ёки десанг, кўрмайин турқин,
Ёшим ютиб, бошим қилиб хам
Эшигингдан ўтаман бир кун.
Мени демай юмсанг ҳам кўзинг,
Хонанг қолса зулматга тутқун,
Хотирангга шам бўлиб ўзим,
Эшигингдан ўтаман бир кун.
Вақтим етиб, чиқса ҳам жоним
Ва дард-ғамга ясалса якун,
Қабристонга, тобут ичра жим
Эшигингдан ўтаман бир кун.

●

Жала қуйиб берса—бепарво эдинг,
Булутлар югурса—бепарво эдинг,
Бўрон ҳам қутурса бепарво эдинг,
Қуёш қум қовурса бепарво эдинг.
Бугун ёшинг етди—бунга бефарқсан,
Фурсат қайга кетди—бунга бефарқсан.
Давр сенсиз ўтди—бунга бефарқсан.
Умринг беиз ўтди—кимни қарғарсан?

ТАБРИКЛАШГА АРЗИЙДИ

● *Рассом альбомидан*

«Чавандозлар». «Ойжамол» китобига ишланган сурат.

Маълумки, линогравюра санъати ўзбек миллий рассомчилиги учун янги соҳа ҳисобланади. Тасвирий санъатнинг бу соҳаси ҳам истеъдод ва маҳоратни, тинимсиз машқ ва меҳнат қилишни талаб этади. Рассомларнинг ўзлари линогравюра санъатини нина билан қудуқ қазишга тенглаштирадилар. Низомиддин Холиқов ижодига ана шу нуқтаи назардан кўз ташлаганимизда ёш санъаткорнинг нозик дид ва зўр қунт билан яратган асарларига мамнунлик билан боқамиз.

Сойдаги ўтлоқда гижинглаган отларга миниб олган уч чавандоз кетиб бормоқда: ўртада малика Ойжамол, икки ёнида икки баҳодир. Чавандозлар сувлиқ чайнаб, ўйноқлаётган отларнинг юганини таранг тортганларича суҳбатлашиб бормоқдалар. Қир устида гулга бурканган дарахтлар, шинам қурилган иморатлар кўзга ташланади... Ёш рассом Низомиддин Холиқов чизган суратлардан бирида ана шундай манзара тасвирланади.

Низомиддин — ўз ижодини яқиндагина бошлаган рассом. У нафосат гулшанига ўзига хос йўл билан кириб келди: ўрта мактабда ўқиб юрган пайтларида унча-мунча суратлар чизиб юрар эди-ю, чинакамига рассом бўлиб етишаман, деб ҳеч ўйламаганди. 1957 йилда ўрта мактабни тамомлагач, Совет Армияси сафига чақирилди. Кўп ўтмай ўзи хизмат қилаётган бўлимда ташкил этилган тасвирий санъат студиясига аъзо бўлиб кирди; у ерда перо ва мўйқалам билан акварелда суратлар чизиб юрди.

«Тундаги ҳодиса». «Гулпари» достонига ишланган сурат.

Ҳаваскор рассом армия хизматини ўтаб бўлгач, 1962 йили Львов шаҳридаги Полиграфия институтининг графика бўлимига ўқишга кирди. Низомиддин бу олий ўқув юртида фақат Украинадагина эмас, Иттифоқимизга ҳам ўз санъати билан танилган линографючи рассом В. С. Овчинниковдан таълим олди. Шу йил ёзда институтни муваффақиятли тамомлаб, Тошкентга қайтди. У ҳозир Ғафур Ғулом номидаги бадиий адабиёт нашриётида рассом бўлиб ишлаётир.

Ёш рассом ўзи ижод этган дастлабки асарларидаёқ истеъдод ва маҳоратини намойиш қилди. Айниқса, унинг «Ўзбек халқ ижоди» сериясида чиқарилаётган китоблар учун яратаётган суратлари ўқувчиларга манзур бўлмоқда.

«Навруз қароқчи». «Ойжамол» китобига ишланган сурат.

«Боғда». «Гулшан боғ» достонига ишланган сурат.

Низомиддиннинг ҳозиргача яратган асарлари — хамир учидан патир. Ўзининг романтик руҳи билан буюк санъаткор Беҳзод миниатюраларини, бадиий услуби билан В. А. Фаворский асарларини эслатадиган мўъжаз суратлар ёш рассомнинг келажакда яна ҳам баркамол асарлар яратишидан дарак беради. Уни журналхонларимизга тавсия этарканмиз, илк муваффақиятлар билан табриклаймиз ва ижодига парвоз тилаймиз.

«Тулкининг иши». «Гулпари» достонига ишланган сурат.

Эътибор ОХУНОВА

ИШҚ ДЕГАНИ ШУМИ?

Бесўроқ очилди дил қулфи.
Не қилай, лол қолдим қошида.
Бир қиё боқди-ю, бир кулди,
Минг савдо ташлади бошимга.
Юракда бошлади ғавғони,
Занжирлаб олди у хаёлим.
Ишқми бу, ё, мушкул савдоми,
Тинчлигим заволи, заволи.
Ёнарми оташда куйдирсам,
Бу юрак дупурин нетарман,
Бўларми «тинчлан» деб
кўндирсам,
Чанг каби қоқсам у кетарми?
Оташда куйдира олмадим,
Ишқ мени куйдирди қўрида
Юракни кўндира олмадим,
Тутқунман муҳаббат тўрида.
Бесўроқ очилди дил қулфи,
Не қилай лол қолдим қошида.
Бир қиё боқди-ю, бир кулди,
Минг савдо ташлади бошимга.

Ойдин ҲОЖИЕВА

КЕЛИНЧАК

(ДОСТОНДАН ПАРЧА)

Қамчидай жувон, деб аташар уни,
Ўйлашар, бегона унга қайғулар.
Гарчанд, кўп йигитлар унинг мафтуни,
Билмаслар, дилида қанча туйғулар.
Тошни эритади гоҳ муруввати,
Ушлаган еридан кесар бу жувон.
Дерлар, қаҳри кўпу, озроқ шафқати,
Наҳот бешафқатдир аёл деган жон!
Асрий музликларни эритар қуёш,
Маъдан сим-сим эрир оташ тафтида.
Томчи чўкийверса тоғ беролмас дош,
Бундан ҳам буюкроқ, аёл қалбида —
Туйғу бор, ҳаётнинг хамиртуруши,
Йўқса, нуқта каби сокиндир йиллар,
Йўқса, бефарқ йилнинг баҳори, қиши,
Бу туйғу аёллик меҳри дейилар.
Уни сийламади севгида ҳаёт,
Йўқ кимса ишқини солди қалбига.
Яна, у келмас, деб эслатар бот-бот,
Орзининг бағри тош бўлмасин нега!
Бир парча «қора хат» жўнатиб аввал,
Ортидан муҳаббат берганда тақдир,
Икки қасос унга келса галма-гал,
Бас, Орзи бағри тош бўлмасми ахир!
Ўша қоғозгами тўксин дардини,
Қоғоз унингсиз ҳам тортган-ку қора!
Қайдан излаб топсин ахир мардини,
Кечиккан севгисин қилсин ошкора!
Келмас у, демангу, айтингиз, еллар,
Қайдадир севгига зор кетган юрак!
Қай томон учирди бебошвоқ йўллар,
Хок-пойи қайдадир, берингиз дарак!
Қабрида бормикан бирор мармар тош,
Ё ҳануз номаълум аскар саналар!
Гул ташлаб ўтарми бирор қаламқош,
Ўпарми, ўғлим, деб қабрин оналар!
Рост бўлсайди агар сеҳру мўъжиза,
Жимит қушча бўлиб учса Орзихон!
Тундайин сочларин қабр узра ёза,
Ёш тўкиб, тўкилиб деса: Ер, уйғон!
Бир лаҳза бўлса ҳам уйғонса кошки,
Айтиб, улгурса бас «севдим» сўзини.
Оғир бўлмасмиди соғинчи, ишқи,
Енгил сезармиди андак ўзини..

* * *

Кузак кирганида бошланар тўйлар,
Қўлларнинг ҳам андак юмшар қадоғи.
Оламни қалқитар шодумон куйлар,
Туну кун ўчмайди қишлоқ чироғи,
Чилдирма созига жўрдир қарсаклар,
Мис баркашда ҳовур сочиб турар чўғ.
Кимдир рақсани ўйинга чорлар,
Шох ташлаб ўйнар у, гўё дарди йўқ.
Ўйнаб ол, Орзижон, ўйна беармон,
Дилдаги ҳижроннинг тўкилиб кетсин.
Рақсингдан тўйчи ҳам, онанг меҳрибон,
Шоир қалами ҳам ўргилиб кетсин!
Кошкийди ҳамиша шод бўлса шундай!
«Келин тушди»ларга чорласа ёр-ёр,
Кўзларига алам чўкар тутундай,
Билагида тамом қолмайди мадор,
Аллалар таралган дарвозалардан
Ўтганда сел бўлар кўзларин ёши,
«Бешик тўйга» деган овозлардан
Бошида айланар ёрғўчоқ тоши.

* * *

Мени тинчитмади илҳом, ҳаяжон,
Орзихон дардларин титдим бесўроқ,
Балки бу байтларни ўқиган ҳамон,
Юрагига яна чанг солар фироқ.
Унинг туйғусидек оташин бир шеър
Ҳали битмагандир биронта қалам,
Шундай ҳароратда ёнса шеър агар,
Кул бўлиб қоларди ҳатто қоғоз ҳам.
Битганларим унинг дардидан улуш,
У қалбда хотира ётар қатма-қат.
Хотиралар эса жонсарак бир қуш,
Қанот қоққач, қўндирмаклик машаққат.

МУНАҚҚИД, МУТАРЖИМ, МУАЛЛИФ...

ГУЛҚАЙЧИ

Редакциянинг бу бўлимини ахтариб топгунча биринчи бор улоққа кирган тойчоқдай қора терга ботдим. Содда бўлмасам, йўлакнинг у бошидан-бу бошига ғиз-ғиз югурабериббман-а! Ваҳоланки, мен қидирган хона шундоққина рўпарамда экан. Яхши ҳам, редактор қабулхонасидан тасодифан чиқиб қолган бежиримгина бир қиз «Танқид бўлими қаерда?» деган саволимга мулойим табассум билан «Ҳў, ана», деб устига жигар ранг чарм қопланган шу эшикни кўрсатди. Эшик қошидаги лавҳага қарасам: «Мунаққид бўлими» деб ёзиб қўйилибди.

Не-не андиша билан тутқичга қўл узатиб, ичкари кирдим. Тўрдаги ясси столда бўйини нортуяникига ўхшаш чўзинчоқроқ бир йигит алланималарни ўқиб ўтирарди. Мени кўриб, олдидаги қоғозларни бир чеккага суриб қўйди-да, куз аёзида шийпонда ётиб қолган тумов одамдай бўғиқ овоз билан:

— Хизмат? — деди.

— Бир рецензия олиб келувдим...

— Рецензия... — Йигит менга бир ўқрайиб қараган эди, етти балл зилзила пайтидагидек юрагим «шув» этиб кетди.

— «Рецензия» эмас, — дея такрорлади у зарда билан, — «тақриз» денг, ҳа, тақриз!

— Майли, «тақриз» бўлса тақриз-да. Шуни бир кўриб берсангиз.

Ёзиб қўйган мақоламни қўйнимдан олиб, унга узатдим. Мудир (важоҳатидан бўлим мудири шу бўлса керак, деган қарорга келдим) пешанасини тириштирганича мақоламни ўқий бошлади. Сатрдан-сатрга, саҳифадан-саҳифага ўтган сайин унинг пешанасидаги чизиқлар кўпайиб борарди.

— Тафаккурингиз, қуввай муҳофазангиз чакки эмас, — деди у ниҳоят, мақолани ўқиб бўлгач. — Аммо, бир таассуфли жиҳати бор: сиз ўзбек тилини яхши билмас экансиз!

Нима дейишимни билмай, унинг юзига бақрайиб тураверди.

— Яъни масалан, «автор бу пьесасида...» дебсиз. Хўш, «автор» деганингиз нимаси?! Бу, ахир ўзбекча ибора эмас-ку! Ўзбекчаси «муаллиф» бўлади!

«Бизга мактабда шундай деб ўргатишган», демоқчи бўлдиму лекин ишни пачава қилиб қўймаслик учун индамадим. Майли, битта сўзни ўзгартирган билан осмон ағдарилиб, ерга тушармиди!

— Мана бу жумлага нигоҳ ташланг: «Инженернинг ўғли тарихчининг қизини севади. Қиз эса, интуристда ишлайдиган таржимонга кўнгил қўйган». Бунда ҳам ўзимизнинг ўзбекча ибораларни эътибори назарга олмагансиз. Инчунин, бизларда «инженер»ни «муҳандис», «тарихчи»ни «муаррих», «таржимон»ни «мутаржим» дейдилар.

— Хўп, яхши, мен бу терминларни тузатиб берай. Умуман, мақола талабга жавоб берадими?

Мудир қошини чимирганича, яна мақоламни титкилаб, назаримда «бурга» ахтара бошлади.

— Йўқ, нодуруст, — деди у қўлидаги қаламнинг кетини столга бир уриб. — Жумла тузишда анча нўноқлигингиз мавжуд. Яъни аскар, жумлаларнинг эгаси бошда, кесими охирида келади. Масалан, «пьеса ғоят маҳорат билан саҳналаштирилган» дейиш ўрнига, «ғоят маҳорат билан саҳналаштирилгандир пьеса», «артистлар ўз ролларини усталик билан адо этадилар» ўрнига «ўз ролларини адо этадилар артистлар усталик билан» дейилса, қандай мақсадга мувофиқ бўлур эди!

Мақолани қайтариб олиб, йўлакдан чиқиб келарканман, «муаллиф, мутаржим, мунаққид» деган иборалар қовоқ ари сингари ғувиллар эди бошимда...

Т. ПЎЛАТ.

ОСТОНАДАГИ СУҲБАТЛАР

— Оғайним комедия ёзибди, театр саҳнага қўярмиш.

— Қайси оғайнинг?

— Ҳў, жанозада ваъз айтган оғайним бор-ку, ўша-да!

— Оҳ, ўша ошнанг комедия ёзган бўлса, томошабинларнинг бошига фожиа тушди деявер.

* * *

— Ёзган пьесамни катталар театри қабул қилмади. Энди уни болалар театрига бераман.

— Ия, пьесанг болаларбоп эмас эди-ку?

— Ҳечқиси йўқ, қаҳрамонларнинг ўпишадиган жойларини қисқартириб ташласам бўлди.

* * *

— Бултурги поэзиямиз якунига бағишланган мажлисга тайёрмисиз?

— Йўқ!

— Нега?

— Қайси шоирнинг ўрни қаерда туришини аниқлай олмаяпмиз.

— Ахир китобларини ўқигансиз-ку, шунга қараб аниқлайвермайсизми?

— Китоб бўйича-ку аниқладик. Лекин ҳозир қайси автор қаерда ишлашини билолмай турибмиз.

* * *

— Адабиёт боғимизда чилпиб ташлайдиган бачки новдалар кўпайиб қолди. Абдулла Қаҳҳор, Уйғун, Ҳабибий, Собир Абдулла, Ғайратий, Чархий каби ёзувчилар қўлга «Гулқайчи» ушлармиканлар ё йўқми?

— Йўқ. Ҳозирча уларнинг қўллари «Муштум»да.

* * *

— Нега поэзия кечасига ёш шоирларни таклиф этмайсизлар?

— Бундай пайтда улар ўз маҳбубаларига шеър ўқиб бераётган бўладилар. Ҳаловатларини бузмайлик деймиз.

Ёзиб олган Ю. ТУРСУНОВ.

Конвертларни қайчилаганда

«Мени олиб қочди бу ойдин кеча».
«Университет боғлиқ эди йўргакда».
«Ёлғон сўзнинг пўсти нозик,
Ёрилиб кетар».
«Қийшиқ йўлга ҳатто соянг тушмасин,
Терак бўл, ҳамиша терак бўл, ўртоқ!»
«Она дерман сизни, онажон!»
«Шоирга не керак қофия, вазн».
«Тақдир солгач бўйнингга арқон,
Қўлидан ушлаб чиқдинг рухсорнинг».
«Тоғлар, тоғлар мунча гўзалсиз,
Юраги соф, сочлари узун!»
«Қақраган чўл бўлиб кутаман навбат,
Бир ариқ сув бўлиб ёнимга оқсанг».
«Тўхта дейман, тўхта, эй, оҳу!
Қоши бароқ, қора кўз ҳайвон!»
«Бугун шодсан гулдан баттар?»

Ш. Ф. ҒОЙИБЖОНОВА

Иттифоқ аҳамиятидаги пенсионер, шонли большевикларнинг ленинчи гвардияси вакили Шамсиқамар Файзуловна Ғойибжонова 1968 йил 9 январда 71 ёшида вафот этди.

Ш. Ғойибжонова ўз тенгдошлари каби Октябрь тақдирида чинакам революция ясаган шарқ аёлларининг катта ва оғир ҳаёт йўлини босиб ўтди. Шаҳар касалхонасида ҳамшира бўлиб ишлаган актив ва жамоатчи Шамсиқамар Файзуловна 1920 йилнинг декабрь ойида ўзбек аёллари орасида биринчилар қаторида Коммунистик партия сафига кирди. У Тошкент область партия комитети хотин-қизлар бўлимининг инструктори, шаҳар ва район партия комитетлари, Ўзбекистон КП Марказий Комитети хотин-қизлар бўлимининг мудири сифатида хотин-қизларни озод қилиш соҳасида жуда катта ишлар олиб борди.

1921 йилда Ўзбекистон аёлларининг дастлабки делегацияси билан бирга у Москвада бўлиб, Владимир Ильич Ленин билан учрашди.

1924—1925 йилларда республика Алока халқ комиссарининг ўринбосари лавозимида ишлайди. Қизил директорлар курсини тугатгандан сўнг Ш. Ф. Ғойибжонова хўжалик ишига юборилади.

Совет ҳукумати Ш. Ф. Ғойибжонованинг сермаҳсул меҳнатини юксак қадрлади. У Ленин ордени, икки марта Меҳнат Қизил Байроқ ордени ҳамда «Улуғ Ватан урушида шавкатли меҳнати учун» медали билан мукофотланди.

Содиқ партия ходими, юксак маънавий сифатлар эгаси бўлган Шамсиқамар Ғойибжонова ўртоқлари орасида муносиб ҳурмат ва эътибор қозонган эди, ёшларимиз уни ниҳоятда ҳурматлар эди.

Шамсиқамар Файзуловна Ғойибжонованинг хотираси уни таниган, билган кишилар қалбида коммунизм иши учун актив ва толмас курашчи сифатида доим сақланади.

Бир группа ўртоқлари

Спорт

● ФУТБОЛ

„ПАХТАКОР"НИНГ БИРИНЧИ ДАВРА ЎЙИНЛАРИ

«Пахтакор» XXX мамлакат чемпионати матчларининг биринчи давра учрашувларини қуйидаги командалар билан ўтказади.

1 апрель: **«Пахтакор** — «Торпедо» (Москва), 6 апрель: **«Пахтакор»** — Марказий Армия Спорт клуби,

10 апрель: **«Пахтакор»** — «Динамо» (Москва), 17 апрель: «Зенит» (Ленинград). — **«Пахтакор»**, 22 апрель: «Динамо» (Минск) — **«Пахтакор»**, 27 апрель: **«Пахтакор»** — «Черноморец» (Одесса), 2 май: **«Пахтакор»** — «Динамо» (Киев), 8 май: «Қайрат» (Олмаота) — **«Пахтакор»**, 12 май: «Крилья Советов» (Куйбишев) — **«Пахтакор**, 28 май: **«Пахтакор»** — «Арарат», 1 июнь: **«Пахтакор»** — «Динамо» (Тбилиси), 8 июнь: Армия Спорт Клуби (Ростов) — **«Пахтакор»**, 12 июнь: «Торпедо» (Кутаиси) — **«Пахтакор»**, 20 июнь: **«Пахтакор»** — (Нефтяник» (Боку), 24 июнь: **«Пахтакор»** — «Динамо» (Кировобод), 7 июль: «Заря» (Луганск) — **«Пахтакор**, 11 июль: «Локомотив (Москва) — **«Пахтакор»**, 17 июль: «Спартак» (Москва) — **«Пахтакор»**.

ЎҚУВЧИЛАР ЎРГАТИШДИ

Тошкент ҳайвонот боғи қошидаги табиатшунослар тўгараги намунали ишламоқда. Шу тўгаракка қатнашаётган 43, 145, 175 ва бошқа шаҳар мактабларининг бир группа ёш табиатшунослари шу ерда янги туғилган йиртқич ҳайвонлар, шунингдек, маймун; денгиз чўчқалари кабиларни тарбиялаб уларни қўлга ўргатишда ҳайвонот боғининг коллективига яқиндан ёрдам кўрсатмоқда. Ёш табиат дўстлари томонидан Диана лақабли бўри, Қарсак тулки, денгиз чўчқачалари, маймунлар ва кўпгина ҳайвонлар қўлга ўргатилди. Айниқса бўри билан тулкини қўлга ўрганиб, уй ҳайвонларидек итоатли бўлиши диққатга сазовордир. Масалан, Диана лақабли бўри болалар билан ўйнайди, коптак ташласангиз олиб келиб беради. Қарсак тулки эса худди мушукдек болалар бағрига бошини қўйиб, ҳузур билан эркаланади.

Суратларда: тўгарак аъзоларидан Ф. Иброҳимова ва И. Виолова тулкини эркалатмоқдалар. Ҳайвонот боғи ходими И. Ҳайдаров Диана лақабли бўри билан.

М. Нуриддинов
фотолари.

БИЛАСИЗМИ?

ЕР ЮЗИДА ЭНГ ЙИРИК

Олмос қазиб олиш тарихида топилган энг катта олмос «Куллинан» номи билан машҳур бўлиб, у 1905 йили Жанубий Африкада жойлашган «Премьер» конида топилгандир. Унинг қирраланмаган кристалл оғирлиги 3106 карат (621,2 грамм) бўлган.

Трансвааль ҳукумати бу олмосни кон эгасидан 150 минг фунт стерлингга сотиб олган ва уни 1907 йили Англия короли Эдуард VII га совға этган. Сўнг бу олмосдан иккита бриллиант кесиб олинган.

Оғирлиги 530 каратга тенг бўлган бир бриллиант королнинг скипетрига, иккинчи — 317 каратлиси эса король тожига қадаб қўйилади. Куллиноннинг қолган қисмидан 94 каратли узук, 63 каратли тўрт бурчак шаклидаги бриллиантлар ясалиб, улар ҳам король тожига қадалади. Сўнг унинг қолдиғидан 19 каратли юрак шаклидаги бриллиант, 11,5 ва 8,8 каратли иккита маркиз ва умумий оғирлиги 7,5 каратли 96 та майда бриллиантлар ясалади.

Менинг милициям

ҚОТИЛ ИЗИДАН

Тонг отишига саноқли дамлар қолди. Хўрозлар қичқириши ҳам тиниб, кўчаларда трамвайлар ҳаракати бошланди. Шу пайт Куйбишев район милиция бўлимида узиб-узиб телефон жиринглади. Постда турган навбатчи трубкани олиб «эшитаман» деди.

— Генерал Петров кўчасидаги 251-уйда яшовчи Булчанова Мария Александрова деган аёлни пичоқлаб ташлабдилар. Тезда етиб келишларингизни сўраймиз.

Навбатчи бу хунук хабарни эшитгач, тезда тревога сигналини берди. Бир дақиқанинг ўзидаёқ ходимлар йиғилиб оператив группа тузилди. Группага жиноий ишлар қидирув бўлимининг эпчил ходимлари Исматуллаев, Зимиров, Попушев ва участка вакили Умурзоқовлар киритилди. Уларга бошлиқ бўлиб Куйбишев район милиция бўлими бошлиғининг ўринбосари, оператив ишлар бўлимининг бошлиғи, майор Файзулла Нуриддиновнинг ўзи жўнади. Воқеа содир бўлган уйга кирилди. Мария қора қонга беланганича қимирламай ётибди. Пичоқ унинг кўксига қаттиқ урилган. Мариянинг қўлларини ушлаб кўрдилар, томирлари аллақачон уришдан тўхтаган.

Уй ичидаги ҳамма нарсалар ва ердаги излар суратга олинди. Шундан кейин исковуч ит қўйилди. Ит тезда қотил изини топди ва югурганича шу издан йўл солди.

Из Пушкин майдони яқинидаги ҳарбий мактаб ёнидаги чуқур хандакка борган ва у ерга бир нарсани ташлаган. Ўзи эса, машинага ўтириб кетган. У нарса пичоқ эди.

Хўш, қотилнинг пичоғи топилди-ю, ўзи қаерда? Уни қаердан топиш керак?

Бу муаммо эди. Сўроқ, саккиз кеча-кундуздан сўнг излашлар ниҳоясига етгандай бўлди. Генерал Петров кўчасидаги магазиннинг қоровули ўша кечаси Мариянинг уйига бир ёш йигит кирганлигини айтди. Шунингдек, ўша йигитнинг қиёфасини ҳамда яшаш жойини айтиб берди. Шу маълумот бўйича ўша шахс уйига борилди. Уни уйдагилар «ҳозиргина армияга» жўнатдик, деб жавоб беришди. Ҳарбийларни чақириш пунктига эпчил ходим Р. Зимиров ва участка вакили С. Эшимов юборилди. Йигитларни армия сафига жўнатишга 20 минутча вақт қолган. Аммо, у ҳалигача йўқ.

— Деман, Мариянинг қотили ўша экан, айёрлик қилиб ҳарбий хизматга ҳам келмади, — деди Эшимов.

Зимировнинг сув ичаётган йигитга кўзи тушди. Сув ичаяпти-ю, атрофга шубҳаланиб назар ташлайди. Бошидаги фуражкани бостириб кийган, ҳадиксираб тургандай кўринарди.

Уни милиция бўлимига бошлаб келдилар. Мариянинг қотили унинг қўшниси — Генерал Петров кўча 231-уйда яшовчи Мардонов Нафис бўлиб чиқди.

Ундан: «Нега Марияни ўлдирдинг» деб сўралганда, у «Мендан юз ўгиргани учун ўлдирдим» деб жавоб берди. Яқинда Нафис бу қотиллиги учун халқ суди олдида жавоб беради.

Р. ХУЖАМОВ.

Редактор ўринбосари
Ҳ. ИБРОҲИМОВ.

Реклама ва эълонлар

Радио тўлқинларида

Радиода 10 январда чоршанба

Биринчи

18.00 **В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги олдидан.** «В. И. Ленин ва Туркистон Компартияси» деган суҳбат (русча).
18.10 И. Якушенко. Скрипка ва оркестр учун концерт-баллада.
18.40 Спорт эшиттириши (русча).
19.20 **Муқимий номли театр артистларининг концерти.**
20.00 **«Индустрлашган Ўзбекистон»** радиожурнали (ўзбекча).
20.30 **Саноат ходимлари учун концерт** (ўзбекча).
21.00 **Халқаро темаларда эшиттириш** (ўзбекча).
21.10 **Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт.**
22.20 **Сизни вальсга таклиф этамиз**
22.40 ПОЭЗИЯ КЕЧАСИ (ўзбекча).
23.15 **Лирик концерт** (ўзбекча).

Иккинчи

19.00 Ўзбекистон композиторларининг қўшиқлари.
19.30 «Ёзувчи ва замон» циклидан «Айтбой Бекимбетов курашмоқда» деган адабий эшиттириш (русча)
20.00 **«Навоий ва тожик адабиёти»** деган эшиттириш (тожикча).
20.30 Корейс куйлари.
21.00 Ҳ. Назир. «ОНА». Инсценировка қилинган ҳикоя (ўзбекча).
21.30 Москва. Миллионлар ленинча университети.

Учинчи

18.00 **«Композитор Глазунов»** деган концерт очерк (ўзбекча).

Радиода 11 январда пайшанба

Биринчи

6.15 **Тонгги концерт.**
8.25 **Ўзбек классик куйлари.**
9.30 Фортепьяно пъесалари.
10.10 Рус халқ куйлари.
10.30 Ўзбекистон композиторларининг камер асарлари.
11.15 **«Саратовликлар ташаббуси асосида»** деган эшиттириш (ўзбекча).
11.25 **Енгил куйлар.**
12.15 **«Қишлоқ янгиликлари».** Қирғизистон радиосининг эшиттириши (ўзбекча).
13.30 «Орэра» вокал ансамблининг концерти.
16.10 А. Дзегеленок. «Миср». Симфоник оркестр учун сюита.
16.50 «ПРАВДА» газетасининг обзори (ўзбекча).
18.00 **«Идеология ва ҳаёт»** деган суҳбат (ўзбекча).
18.10 Ўзбек романслари.
19.20 **Ўзбек халқ куйлари.**
20.00 «ЁШЛИК» радиостанциясининг программаси.
20.30 **Бадиий ҳаваскорлар концерти.**
21.00 **Халқаро темаларда эшиттириш** (ўзбекча).
21.10 **Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт.**
22.20 **Рақс оҳанглари.**
22.40 **С. Анорбоев ҳикоялари** (ўзбекча).
23.15 **Дам олиш кечаси** (ўзбекча).

Иккинчи

8.25 Эстрада концерти.
9.15 Реклама ва эълонлар (русча).
19.00 **Қардош халқлар адабиёти.** Р. Бежанишвили. «БИР КЕЧА» деган ҳикоя (ўзбекча).
19.30 Янги Тошкентни қураётганлар учун эшиттириш ва концерт (русча).
20.00 Тожикистон композиторлари асарларидан концерт.
21.00 **«Замондошларимиз»** (ўзбекча).
21.30 Москва. Миллионлар ленинча университети.

Учинчи

14.00 Миллекер. «Гаспарон» опереттасининг монтажи.
16.00 Ҳамза номли театрнинг **«Қароқчилар»** спектаклининг монтажи.

Зангори экранда кўринг

Телевизорда 10 январда чоршанба

Биринчи

ЎҚУВЧИЛАРНИНГ КАНИКУЛ КУНЛАРИДА
ОЛМАОТА КЎРСАТАДИ
«Тенгдошлар ва «Шуъла» ижодий бирлашмаси
18.00 Болалар учун. **«Ким ғолиб чиқади».** Олмаота, Тошкент ва Фрунзе телевидение студияларининг бирлашган эшиттириши.
18.45 Адабий эшиттириш.
19.15 Фильмотека янгиликлари.
19.35 «Физкультура ва спорт». **Олмаота—Гренобль.**
МОСКВА КЎРСАТАДИ
20.00 Эшиттиришлар программаси.
20.05 Телевизион янгиликлар.
20.15 Интервидение. Музикали чоршанба.
21.00 **Ўсмирлар учун. «Совет адабиётига 50 йил».**
21.30 **«Пропагандист».** Телевизион журнал.
22.00 П. Вале. **«31-бўлим».** Телеспектакль премьерасининг учинчи қисми.
23.15 **«Вақт»** информацион программаси.
24.00 Интервидение. Шайбали хоккей бўйича ўртоқлик учрашуви. ГДР—СССР. Танаффус вақтларида «Фақат фактлар». Эшиттиришлар программаси. Музикали маяк.
02.15 Москва эшиттиришларининг охири.

Иккинчи

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
Ўзбек тилида:
18.00 Рус тилида телевизион янгиликлар.
18.15 «ЗАНГ». Кинофильм.
18.35 **Болалар учун. «Қувноқ минутлар».**
19.05 **«Старт саҳифалари».** Илмий-оммабоп фильм.
19.55 **«М. Горький образи тасвирий санъатда». Ёзувчи туғилган куннинг 100 йиллиги олдидан.**
20.15 **«Бизнинг заводда».** Илмий-оммабоп фильм.
20.40 Телевизион янгиликлар.
20.50 **Тошкент Давлат консерваторияси ўқитувчиларининг концерти.**
21.30 «ЭСКАДРА ҲАЛОКАТИ». Бадиий фильм.

Учинчи

Рус тилида:
20.00 **«Совет ҳокимияти ҳақида сўз».** Ҳужжатли фильм.
21.00 **«ТИРИЛИШ».** Бадиий фильм (1-серияси).
22.35 **«Ленинград области куйлайди».** Фильм-концерт.

Телевизорда 11 январда пайшанба

Биринчи

МОСКВА КЎРСАТАДИ
13.00 Эшиттиришлар программаси.
13.05 Телевизион янгиликлар.
13.15 «ТИМУР ВА УНИНГ КОМАНДАСИ». Бадиий фильм.
14.30 **Музей ва виставка заллари бўйлаб.**
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
Рус тилида:
17.55 Эшиттиришлар программаси.
18.00 Телевизион янгиликлар.
18.15 **«Кино янгиликлари».**
19.40 Реклама. «1968 йил Бутуниттифоқ олимпиада пулбуюм лотереяси».
19.50 Эшиттиришлар программаси.
Ўзбек тилида:
19.55 Телевизион янгиликлар.
20.15 «ЁШЛИК» студияси кўрсатади. **«Ғазалхон ёшлигим».**
21.25 **«Ильич орзуси барҳаёт».**
22.00 **«Иккинчи истеъдод».** Концерт.

Иккинчи

Ўзбек тилида:
18.00 Ўқув эшиттиришлари программаси. Ўқувчилар учун. **Эстетика.**
18.30 Студентлар учун. Немис тилидан 11-машғулот.
19.05 Студентлар учун. Чизма геометрия.
МОСКВА КЎРСАТАДИ
20.00 Эшиттиришлар программаси.
20.05 Телевизион янгиликлар.
20.15 **«Қишлоқ янгиликлари».** Телевизион журнал.
20.45 **«Қорқиз ҳақида эртак».** Мультфильм.
21.00 Интервидение. Кичик ёшдаги ўқувчилар учун. **«Кичкинтой 10 ёшда».**
21.30 «НОТ ва хўжаликнинг янги системаси».
22.00 «ТАРИХ САБОҚЛАРИ». Бадиий фильм.
23.30 **«Вақт»** информацион программаси.
00.15 **Аҳолига граждан мудофааси ҳақида.**
00.30 Туристик альманах.
01.15 **«Кулги ва йиғи аралаш».**
02.00 Фақат фактлар. Эшиттиришлар программаси. Музикали маяк.

Учинчи

ОЛМАОТА КЎРСАТАДИ
Қозоқ тилида:
17.00 **«Пионерия».** Телевизион журнал.
17.45 «СИР». Бадиий фильм.
18.50 «Фотокўзгу билан кўрилган ҳаёт». Телеочерк.
19.00 Янгиликлар.
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
Ўзбек тилида:
19.30 Эшиттиришлар программаси.
19.35 Болалар учун. **«В. И. Ленин ҳақида ҳикоялар».**
Рус тилида:
20.00 **«Верико Анжапаридзе».** Илмий-оммабоп фильм.
20.20 **«ТИРИЛИШ».** Бадиий фильмнинг иккинчи серияси.
22.05 **«Югославия юлдузлари».** Фильм-концерт.

Кинотеатрларда

10 ЯНВАРДА

Тор кўча — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 9.45 минутда)
Арена — «ЧАЙКА» (кечқурун).
Ташналикнинг қондирилиши (1 ва 2-серия) «МОСКВА» (кеч соат 6 яримда)
Аловуддиннинг сеҳрли лампаси — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 6 ва 8 да).

11 ЯНВАРДА

Хаёлий бахт — «ЎЗБЕКИСТОН», НАВОИЙ номли, «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).
Ташналикнинг қондирилиши (1 ва 2-серия) — «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10 ва кеч 9.45 минутда).
Айболит-66 — НАВОИЙ НОМЛИ (эрталаб соат 11.40 минут ва кундуз 3 да).
Арена — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун)
Журналист (1 ва 2-серия) — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 2, кеч 6 да).

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА—11/I да **Травиата**.
МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 11/I да **Кари қиз**, 12/I да **Нодира**.
ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«Майдонда москваликлар» — Совет цирки усталари. Радио-механик одам — «Робот» иштирокида Совет Иттифоқида якка-ю ягона электрон-иллюзион аттракцион. Раҳбари — Олег Сокол.** Билетлар сотилмоқда.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА

ТЕЗ КУНДА

ҚИЗБУЛОҚ

(3 парда 9 ҳикояли фожиа)

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби **ТУРОБ ТУЛА** асари.

Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган санъат арбоби **И. АКБАРОВ** музикаси.

Постановкачи режиссёр **А. Раҳимов,**
Дирижёр **Қ. Усмонов,**
Рассом **Т. Шораҳимов,**
Хормейстер **О. Назруллаев,**
Концертмейстерлар **А. Б. Малина ва М. А. Фурман,**
Режиссёр ассистенти **Р. Муҳитдинова.**

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

14 январда

4-6 синф мактаб ўқувчилари учун музикали лекторий абонемент бўйича

УЧИНЧИ КОНЦЕРТ-ЛЕКЦИЯ

В. И. ЛЕНИН ВА УЗБЕК СОВЕТ МУЗИКАСИ

Лектор—Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби, музикашунос

Илёс АКБАРОВ.

Концерт-лекция кундуз соат 12 да бошланади.

Абонементлардан ташқари билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан, район кассаларида соат 12 дан сотилади.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

10 январда

ЯНГИ ЙИЛ КАТТА

КОНЦЕРТ-БАЛЛАРИ ЁШЛАРНИНГ АРТИСТЛИК КЕЧАЛАРИ

Ўзбекистон эстрада оркестри, торли квартет, хотин-қизлар вокаль квартети, Ўзбекистон давлат филармонияси ва эстрадаси солистлари қатнашадилар.

Программада: **эстрада музикаси, ашулалар, рақс, сатира ва юмор.**

Эстрада чолғу ансамбли иштирокида

Р А Қ С Л А Р

Кеч соат 8 да бошланади.

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан, район кассаларида кундуз 12 дан сотилади.

«УЗЭНЕРГОСБИТ»

электрдан фойдаланганлик учун счёт ёзиш ўзларига топширилган кишиларга таклиф қиладики

ЭЛЕКТР УЧУН

ҳар ойнинг 1 кунидан 11 кунигача счёт ёзиб тегишли пулни Давлат банкининг кирим омонат кассаларига тўласинлар.

Ўтган вақт учун

ҚАРЗЛАРИ БЎЛГАН

абонентлар уни дарҳол тўлашлари лозим.

Счетлар ўз вақтида тўланмаса электр огоҳ қилинмасдан узиб қўйилади.

Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитети ва Меҳнаткашлар Депутатлари Тошкент шаҳар Советининг ижроия комитети 1920 йилдан буён КПСС аъзоси, Иттифоқ аҳамиятидаги пенсионер

Шамсиқамар Файзуловна ҒОЙИБЖОНОВАнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдирадилар ва марҳумнинг қариндошлари ҳамда яқинларига таъзия изҳор қиладилар.

Ўзбекистон Маданият министрлиги ва Моддий маданий ёдгорликларни сақлаш Бош бошқармаси Хива махсус илмий-таъмир устахонасининг директори

Қурбон ЁҚУБОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оиласига таъзия изҳор қиладилар.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 БЕТ

«ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ»— Орган Ташкентского Горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ. Коммутатор—В3.02-49 дан В3-02-58 гача, редактор ўринбосарлари — В3-29-33; В3-29.09; масъул секретарлар — В3.27.22; партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари—В3-29-42; саноат, қурилиш ва транспорт бўлими — В3-27-03; адабиёт санъат ва маданият бўлими—В3.29.55; хатлар ва оммавий ишлар, физкультура ва спорт бўлимлари—В3-29-70; фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари—В3-27.57; ахборот бўлими—В3.65-57; эълонлар бўлими—В3-81-42.

10 ЯНВАРЬ, 1968 Й. Р. 06524. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64579. Нашр. № Б. 2303.